

Mikroekonomie pro VS

Mechanismus
hospodářské koordinace

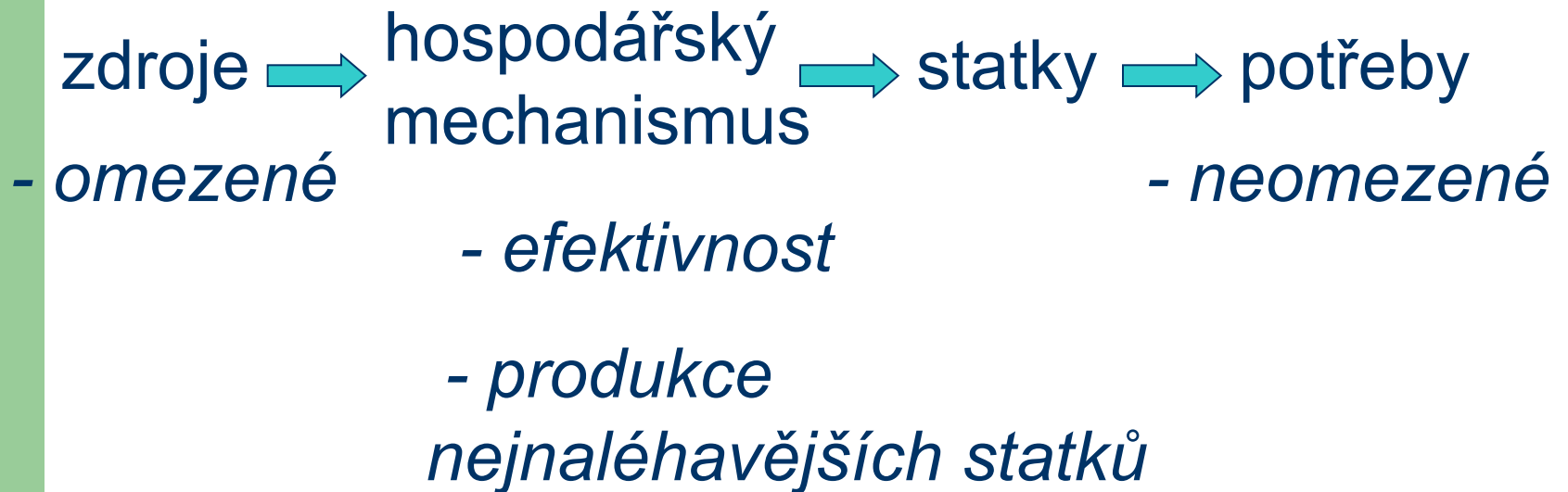
Hospodářský mechanismus

- Uvádí jednotlivé části hospodářství do souladu.
- Dává odpovědi na otázky:
  - co vyrábět,
  - jak vyrábět,
  - pro koho vyrábět.

Kvalita hospodářského mechanismu

- Hospodářský mechanismus musí splňovat požadavky:
  - uspokojovat lidské potřeby dle naléhavosti (produkovat takové statky a služby, aby byly potřeby uspokojovány v pořadí),
  - být efektivní (z omezených zdrojů uspokojení maxima potřeb).

Hospodářský mechanismus

Typy hospodářské koordinace

- Tradiční
- Příkazový
- Cenový

Vývoj systému koordinace v ČR

- 1918 – 1938 tržní ekonomika
- 1939 – 1945 válečná ekonomika (specifický příkazový)
- 1945 – 1948 přechod od trhu k CPE (příkaz)
- 1948 – 1989 CPE (příkaz)
- od 1989 tržní ekonomika

Způsob koordinace

- Trh:
  - zpětná koordinace,
  - firmy se zpětně přizpůsobují neuspokojené poptávce
- CPE:
  - koordinace dopředu
  - prostřednictvím plánu se dopředu plánují potřeby lidí

CPE

- Fungování CPE vyžaduje naplnění určitých podmínek:
  - vertikální struktura (vztahy nadřazenosti a podřízenosti)
  - státní vlastnictví.

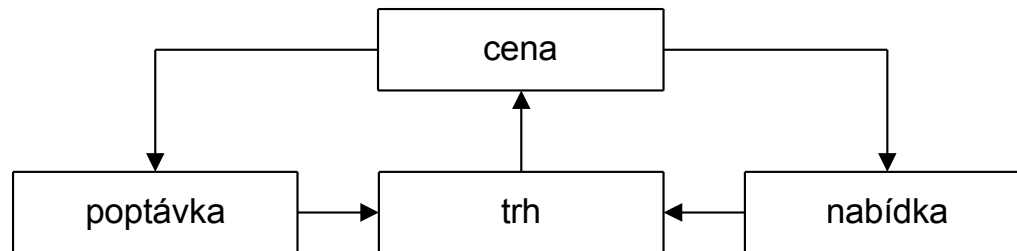

Příčiny neefektivnosti CPE

- plánování budoucích potřeb
- mnoho mezistupňů
- absence majitelů firem
- způsob odměňování
- státní vlastnictví
- ...

Tržní mechanismus

- Tržní mechanismus je procesem vzájemného ovlivňování nabídky, poptávky a ceny.

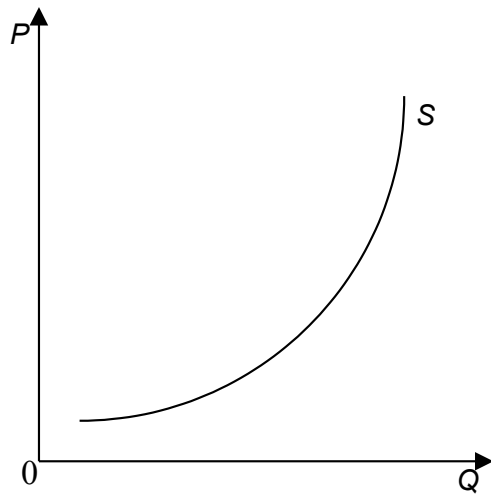
Dokonalost tržního mechanismu

- Tržní mechanismus je nejdokonalejším ze známých způsobů, jak zabezpečit, aby z omezených zdrojů bylo vyráběno právě to, co lidé chtějí. (Naléhavost potřeb.)
- Tržní mechanismus zabezpečuje, že s pomocí omezených zdrojů bude uspokojeno maximum možných potřeb. (Efektivnost.)
- To, že je nejdokonalejší ze známých způsobů neznamená, že nemá nedokonalosti.

Nabídka S

- S je souhrn zamýšlených prodejů.
- S je ochota prodávajících nabídnout své produkty za určitou cenu.
- Zákon rostoucí nabídky:
  - $\uparrow P \Rightarrow \uparrow Q$

Nabídka S

Individuální – nabídka jedné firmy – s

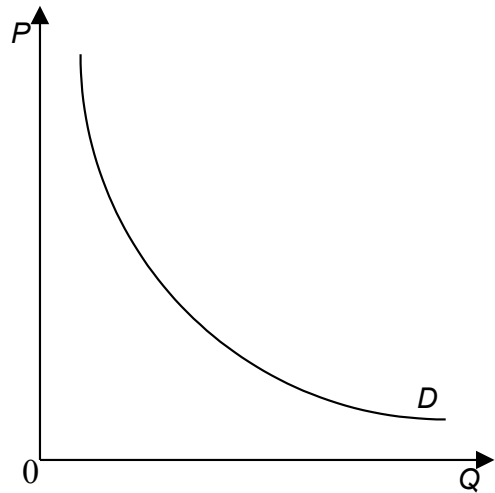
Tržní – nabídka všech výrobců jednoho výrobku – S

Agregátní – nabídka všeho v ekonomice - AS

Poptávka D

- D je souhrn zamýšlených koupí.
- D je ochota kupujících si něco koupit za určitou cenu.
- Zákon klesající poptávky:
  - $\uparrow P \Rightarrow \downarrow Q$

Poptávka D

Individuální – poptávka jednoho kupujícího – d

Tržní – poptávka všech kupujících jednoho výrobku – D

Agregátní – poptávka všeho v ekonomice - AD

Předpoklady působení tržního mechanismu

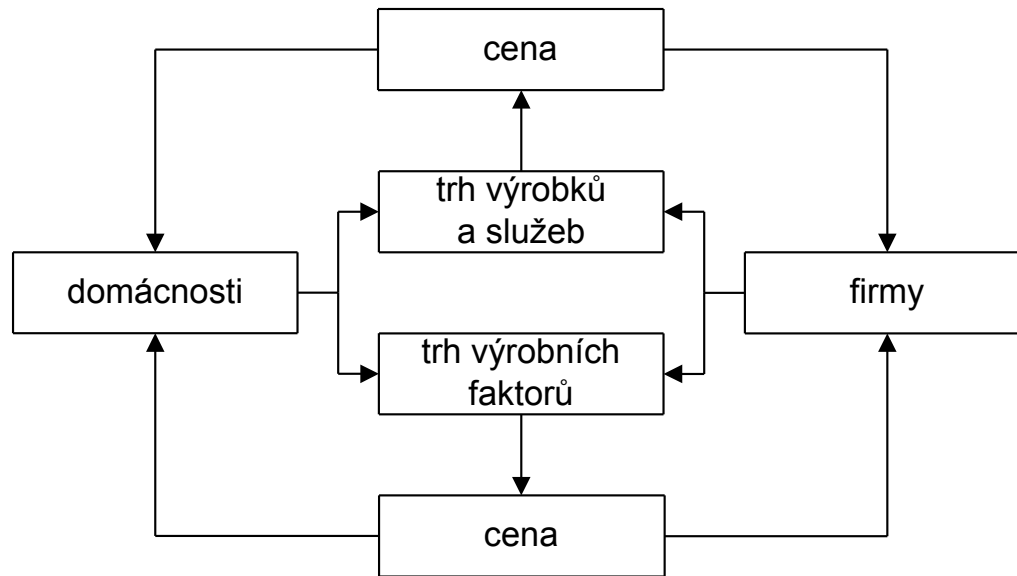
- Cenová liberalizace:
  - změna vztahu mezi D a S se odrazí v ceně.
- Vlastnická suverenita tržních subjektů
  - je umožněno, aby se změna ceny odrazila ve změně poptávaného nebo nabízeného množství.

Subjekty na trhu

- Domácnosti:
  - S na trhu VF,
  - D na trhu statků a služeb.
- Firmy:
  - D na trhu VF,
  - S na trhu statků a služeb.
- Stát.

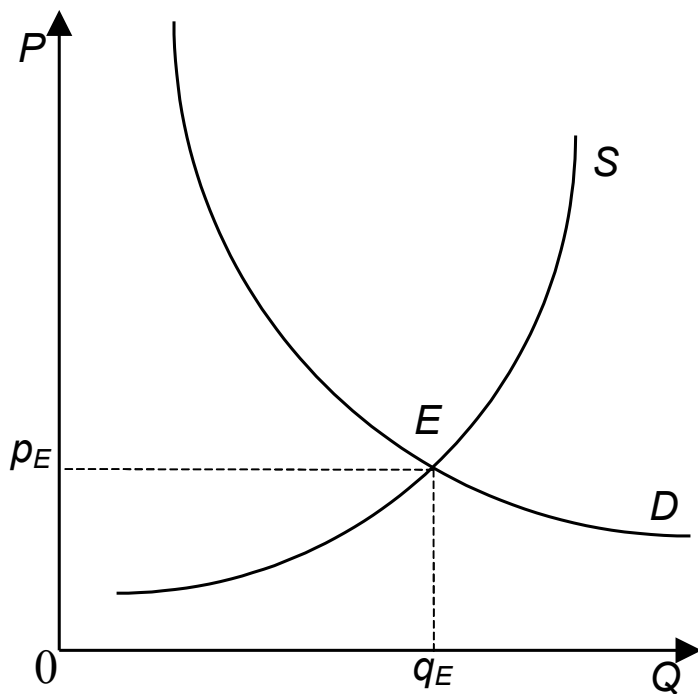
Základní schéma tržní koordinace

Členění trhu

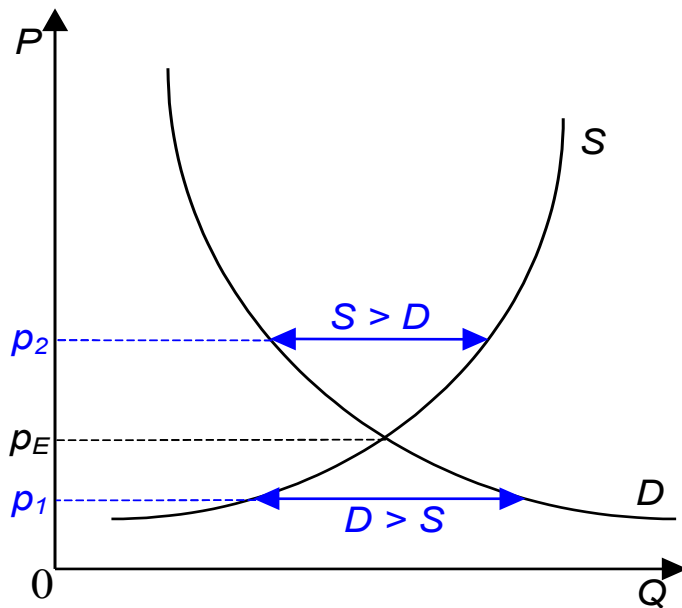
- Dle regionálního hlediska:
  - místní, národní, světový.
- Dle předmětu směny:
  - výrobků a služeb, peněz, kapitálu, půdy, práce, informací, atd.
- Dle rozmanitosti směňovaného zboží:
  - dílčí, agregátní.

Rovnovážná cena

E = místo střetu D a S = rovnováha

Tvorba ceny a rovnovážného množství

$D > S \Rightarrow$ cena roste (příklad aukce)

$S > D \Rightarrow$ cena klesá (příklad výprodeje)